

IJTIMOIIY LOYIHALARNI RAQAMLASHTIRISH ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH MASALALARI.

Sharipov Behzod Shavkatovich

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti

huzuridagi Ijtimoiy himoya milliy agentligi

Buxoro viloyat Romitan tuman Inson ijtimoiy

xizmatlar markazi Bolalarni ijtimoiy

himoya qilish sho'basi mudiri

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy loyihalarning zamonaviy jamiyatdagi o'ri, ularning raqamlashtirish orqali yanada samarali amalga oshirilishi imkoniyatlari, mavjud muammolar va ularni hal qilish yo'llari yoritiladi. Ijtimoiy loyihalarni raqamli texnologiyalar orqali boshqarish natijasida erishilayotgan natijalar, axborot texnologiyalarining ijtimoiy sohadagi o'ri va zamonaviy yondashuvlarning samaradorlikka ta'siri tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Raqamlashtirish, ijtimoiy loyihalar, samaradorlik, axborot texnologiyalari, innovatsiya, monitoring, tahlil, avtomatlashtirish, davlat xizmatlari, raqamli transformatsiya.

Аннотация: В данной статье рассматривается роль социальных проектов в современном обществе, возможности повышения их эффективности за счёт цифровизации, существующие проблемы и пути их решения. Анализируются результаты, достигнутые в процессе управления социальными проектами с использованием цифровых технологий, а также роль информационных технологий в социальной сфере и влияние современных подходов на повышение эффективности.

Ключевые слова: Цифровизация, социальные проекты, эффективность, информационные технологии, инновации, мониторинг, анализ, автоматизация, государственные услуги, цифровая трансформация.

Annotation: This article explores the role of social projects in modern society, the opportunities for enhancing their effectiveness through digitalization, existing challenges, and potential solutions. It analyzes the outcomes achieved through the management of social projects via digital technologies, the role of information technologies in the social sphere, and the impact of modern approaches on improving overall efficiency.

Keywords: Digitalization, social projects, efficiency, information technologies, innovation, monitoring, analysis, automation, public services, digital transformation.

Kirish

Zamonaviy dunyoda raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha sohalariga chuqur kirib bormoqda. Ayniqsa, ijtimoiy sohalarda va aholi farovonligini oshirishga qaratilgan loyihalarda raqamlashtirish jarayonining samaradorligi katta ahamiyatga ega. Ijtimoiy loyihalar — bu aholining muayyan guruhlariga ko'mak berishga qaratilgan tashabbuslar bo'lib, ularning sifatli va tezkor amalga oshirilishi aholining turmush darajasiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekiston Respublikasida ham davlat xizmatlarini raqamlashtirish, ijtimoiy himoya, sog'liqni saqlash, ta'lim va boshqa sohalarda amalga oshirilayotgan loyihalarda zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish bo'yicha qator chora-tadbirlar ko'rilmogda. Ushbu maqolada raqamlashtirish orqali ijtimoiy loyihalarning samaradorligini oshirish masalalari chuqur tahlil qilinadi.

Tahlil va muhokama

Ijtimoiy loyihalar va ularning ahamiyati

Ijtimoiy loyihalar aholining ehtiyojmand qatlamlariga yordam ko'rsatish, ijtimoiy tenglikni ta'minlash, inson kapitalini rivojlantirish va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Masalan, "Temir daftar", "Ayollar daftari", "Yoshlar daftari" kabi tashabbuslar orqali davlat fuqarolarning muammolarini tizimli tarzda hal qilishni yo'lga qo'ygan.

Raqamlashtirish nima va uning ijtimoiy loyihalardagi o'rni

Raqamlashtirish — bu ma'lumotlarni raqamli shaklga o'tkazish, jarayonlarni avtomatlashtirish va axborot almashinuvini tezlashtirish demakdir. Ijtimoiy loyihalarda bu, birinchi navbatda, quyidagi afzalliklarni beradi:

- **Jarayonlarni tezlashtiradi** — loyiha barcha bosqichlari (rejalashtirish, amalga oshirish, monitoring) avtomatlashtiriladi.
- **Shaffoflikni ta'minlaydi** — mablag'lar harakati va resurslar taqsimoti ochiq kuzatib boriladi.
- **Xatoliklar kamayadi** — inson omiliga bog'liq xatoliklar kamayadi.
- **Ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilinadi** — tahliliy platformalar orqali real vaqt rejimida qarorlar qabul qilinadi.

Raqamlashtirilgan ijtimoiy loyihalar misollari

O'zbekiston tajribasida bir nechta muhim ijtimoiy loyihalar raqamlashtirilgan:

- **"Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali" (my.gov.uz)** orqali fuqarolar ko'plab ijtimoiy xizmatlardan onlayn foydalanmoqda.
- **"Ayollar daftari" tizimi** orqali ayollarning muammolari onlayn kuzatilib, zarur xizmatlar ko'rsatilmoqda.
- **"Ijro.gov.uz"** portali orqali ijtimoiy arizalar va murojaatlarning ijrosi nazorat qilinmoqda.

Bu kabi platformalar ijtimoiy adolat va tenglikni ta'minlashda muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda.

Muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari

Shunga qaramay, raqamlashtirishda bir qator muammolar mavjud:

- **Texnik infratuzilmaning sust rivojlanganligi** — ayniqsa, qishloq hududlarda internet tarmog'i sifatsizligi loyihalarning barcha aholiga yetib borishiga to'sqinlik qiladi.
- **Axborot xavfsizligi muammolari** — shaxsiy ma'lumotlar ishonchli himoya qilinishi zarur.
- **Kadrlar yetishmovchiligi** — IT sohasida malakali mutaxassislar yetishmaydi.
- **Aholining raqamli savodxonligi pastligi** — ko'plab fuqarolar onlayn xizmatlardan foydalanishni bilmaydi.

Ushbu muammolarni hal etish uchun quyidagilarni taklif qilish mumkin:

- Qishloq hududlarida texnik infratuzilmani rivojlantirish, 5G tarmog'ini joriy etish.
- Davlat xizmatlari bilan shug'ullanuvchi xodimlarning IT bo'yicha malakasini oshirish.
- Axborot xavfsizligini ta'minlash bo'yicha qat'iy standartlarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish.
- Ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlar orqali raqamli savodxonlikni targ'ib qilish.

Raqamlashtirishning samaradorlikka ta'siri

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, raqamli texnologiyalar yordamida boshqarilayotgan ijtimoiy loyihalarda:

- Aholiga xizmat ko'rsatish tezligi **30-40% ga oshgan**;
- Budget mablag'laridan foydalanish samaradorligi **20-25% ga oshgan**;
- Murojaatlarga javob berish muddati **2 baravarga kamaygan**;
- Korruptsiya xavfi **sezilarli darajada kamaygan**.

Bu esa, raqamlashtirish orqali ijtimoiy loyihalar natijadorligini tubdan oshirish mumkinligini isbotlaydi.

Xulosa

Raqamlashtirish — bu nafaqat texnologik yangilik, balki ijtimoiy sohadagi islohotlarning samarali vositasidir. Ijtimoiy loyihalarni raqamlashtirish orqali fuqarolarga tez, shaffof va sifatli xizmat ko'rsatish imkoniyati oshadi. Mavjud muammolarni bartaraf etish orqali esa raqamli transformatsiya jarayonlarini tezlashtirish, ijtimoiy tenglikni ta'minlash va davlat xizmatlari sifati va ishonchliligini oshirish mumkin. Bu esa butun jamiyat manfaatlari yo'lida xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch". Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – 35-bet.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori: "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi. // "Xalq so'zi", 2020-yil, 5-fevral. – 2-bet.
3. Qodirov A. "Axborot texnologiyalari va jamiyat". Toshkent: O'zbekiston nashriyoti, 2019. – 87-bet.
4. Abdullayev A., "Ijtimoiy siyosat va raqamlashtirish tendensiyalari". Toshkent: Iqtisodiyot, 2021. – 112-bet.
5. "Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali" faoliyati haqida hisobot. – www.my.gov.uz – 2022-yilgi statistik ma'lumotlar. – 3-bet.
6. Nazarova D. "Raqamli transformatsiya va inson kapitali". Toshkent: Fan va texnologiya, 2020. – 76-bet.
7. Akramov M. "Axborot xavfsizligi asoslari". Toshkent: TDYU nashriyoti, 2018. – 64-bet.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. // "Xalq so'zi", 2023-yil, 20-yanvar. – 5-bet.
9. G'ulomov S., "Innovatsion boshqaruv va axborot texnologiyalari". Toshkent: INNOVATION MARKAZ, 2021. – 93-bet.
10. "Davlat xizmatlarini raqamlashtirish bo'yicha yo'l xaritasi". Adliya vazirligi nashri, 2022. – 47-bet.